

ב"ה

פרשת כי תצא

על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים

דברים כג, ה.

גדולה לגימה שמקרבת

ידוע מאמר הגמרא¹ "גדולה לגימה שמקרבת", כפי שלמדים מהעדר הלגימה "שהרחיקה שתי משפחות מישראל (עמון ומואב), שנאמר² על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים" (שלפי שלא קדמו ישראל בלחם ומים נכתב שלא יבואו בקהל).

ויש לקשר זה...המסופר בפרשת לך לך על דבר הפירוד שבין אברהם ללוט, "ויסע לוט גו' ויפרדו איש מעל אחיו"³, שמזה נעשה אחר כך הפירוד שבין בני ישראל לעמון ומואב (בניו של לוט).

ומזה למדים עד כמה גדול כחה של לגימה בנוגע לפעולת הקירוב - אפילו בנוגע לעמון ומואב (שאלו היו מקדמים את ישראל בלחם ומים, היה ביניהם מצב של קירוב), ובמכל שכן וקל וחומר בנוגע לבני ישראל עצמם, וכדלקמן.

ובפרטיות יותר - שפעולת הקירוב שעל ידי לגימה היא גם במצב של תוקף הפירוד ביותר.

¹סנהדרין קג, סע"ב (ובפרש"י),

²תצא נג, ה.

³פרשתנו (לך לך) יג, יא.

ובהקדם מה שכתוב⁴ "פוטר מים ראשית מדון", היינו, שענין של מדון ופירוד, הנה גם כאשר מתחיל באופן קל ביותר, הרי אם לא יעצרו ויתקנו את הדבר, ילך ויתחזק הפירוד כו'. ועל אחת כמה וכמה כשמדובר אודות הפירוד דבני ישראל מעמון ומואב, פירוד שנמשך לאורך ריבוי שנים ודורות, החל מזמנו של אברהם אבינו, קודם מתן תורה, ונמשך גם לאחר מתן תורה כו' - הרי בודאי שהפירוד הוא בתוקף ביותר.

ועוד זאת, שהפירוד בין לוט לאברהם היה קשור עם גילוי השכינה - כפי שמפרש רש"י על הפסוק⁵ "וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו", ש"כל זמן שהרשע עמו היה הדיבור פורש ממנו".

והיינו, שמדובר אודות פירוד שיש לו תפיסת מקום הן למעלה והן למטה, והן בהקישור המעלה ומטה ביחד - שזהו תוכן דיבור ה' לאברהם, גילוי השכינה (דבר הוי') למטה מעשרה טפחים לנשמה בגוף - שהקישור המעלה ומטה הוא ענין נעלה יותר מאשר מעלה בפני עצמו ומטה בפני עצמו, וגם בדרגא זו (הקישור מעלה ומטה) יש תפיסת מקום לפירוד זה.

ולאחרי כל זה, הנה גם בנוגע לפירוד שכזה - אומרים חכמינו ז"ל "גדולה לגימה שמקרבת". והיינו, שגדול כחה של לגימה לפעול לא רק בדבר קרוב שלא נתפרד, ולא רק לבטל ענין של פירוד סתם, אלא אפילו כשיש מצב של פירוד שיש לו תפיסת מקום ופועל למעלה ולמטה ובחיבור מעלה ומטה ביחד - גדולה מעלתה של לגימה עוד יותר, ובכחה לבטל אפילו סוג פירוד כזה.

ויש להוסיף בדיוק לשון חכמינו ז"ל (שלהיותו לשון בתורה מדוייק הוא בכל הפרטים) "גדולה לגימה שמקרבת":

"גדולה" לאמיתתה - שייך לומר רק על ענין שלמעלה מסדר השתלשלות, כי כללות סדר ההשתלשלות נקרא בשם "קטן".

וכידוע הפירוש דתורת החסידות⁶ בפסוק⁷ "מי יקום יעקב כי קטן הוא" - שבחינתו של יעקב נקראת בשם "קטן" להיותה באופן ש"מבריה מן הקצה אל הקצה"⁸, "מרום המעלות ומדרגות עד סוף כל דרגין"⁹, אשר, עם היות

⁴משלי יז, יד. וראה סנהדרין ו, ואילך. אג"ק ה"ט ענקפה. ריש ע' קצט.

⁵פרשתנו שם, יד.

⁶ראה שעד אורה שער החנוכה ד"ה בכ"ה בכסלו פל"ח. אוה"ת דרושי חנוכה רחצ, ב. ועוד.

⁷עמוס ז, ב. ה.

⁸זח"ב קעה, רע"ב. ועוד.

⁹תניא פי"ג (יט, א). וראה אגה"ק ס"ו (קי, ב). ובכ"מ.

שנכלל בזה מהקצה העליון עד להקצה התחתון של כל סדר השתלשלות, מכל מקום, הרי זה בגדר קצוות, ולכן נקרא בשם "קטן" - היפך הענין ד"גדולה".

ומזה מובן שכאשר אומרים "גדולה לגימה שמקרבת" - הרי זה ענין שיוצא מגדר "קטן" לדרגא שלמעלה מסדר השתלשלות שנקרא בשם "גדולה", ומשום זה ביכלתו לפעול קירוב לא רק בדברים שהם נפרדים מצד מטה בפני עצמם או מצד מעלה בפני עצמם, אלא גם בנפרדים שהפירוד שלהם נוגע במקום כזה שמשם נלקחת היכולת והאפשריות להיות גילוי דבר ה' לנשמה בגוף, כהדיבור לאברהם אבינו אחרי הפרד לוט מעמו.

ואם בנוגע ללגימה שהיתה יכולה לבוא מאינו יהודי אמרו חכמינו ז"ל "גדולה לגימה שמקרבת" - על אחת כמה וכמה כשמדובר אודות בני ישראל,

ובפרט כאלה שבעצמם ובעצמיותם מקורבים הם, ומה גם בשעה שעומדים בקירוב גם במקום גשמי ובענינים גשמיים, וצריכים רק להבהיר שקירוב זה יומשך גם מכאן ולהבא, מבלי הבט על כך שמתחיל הסדר של "ויעקב הלך לדרכו"¹⁰, שאז נעשה פירוד מצד המקום הגשמי,

הרי בודאי שגדול כחה של לגימה לפעול שכל זה יהיה ביתר שאת וביתר עוז,

ועד שענין זה מגיע לא רק בחיצוניות, אלא גם בפנימיות כל הענינים - שהרי גם למעלה מסדר השתלשלות ישנו הן ענין החיצוניות והן ענין הפנימיות, והפעולה ד"גדולה לגימה שמקרבת", היא גם בבחינת הפנימיות.

אמנם, בנוגע לבחינת הפנימיות לאמיתתה, ששם לא שייך ההפסק דמקום גשמי, ולא שייך שם ענין של פירוד כו' - אין צורך לכאורה בפעולה בשביל ענין הקירוב?

אך הענין הוא, שמצינו על דרך זה בענין ה"זכרונות" דראש השנה, "אמרו לפני כו' כדי שיעלה זכרונכם לפני"¹¹ - דלכאורה, כשמדובר אודות הרצון העצמי מהקב"ה לישראל ומישראל להקב"ה, הרי לא שייך בזה היפך הזכרון, ומהו הצורך לחפש עצות "שיעלה זכרונכם לפני"?

¹⁰ ויצא לב, ב. וראה לעיל ע' 148 וש"נ.

¹¹ ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

ומזה מוכח שגם בענין עצמי שנמשך מבחינת הפנימיות שלמעלה, עם היותו קיים ולא שייך בו ביטול חס ושלום, מכל מקום, צריך לפעול שיומשך ויתגלה באופן ד"אתה זוכר", ועד שבשביל זה צריך להיות ענין של כריתת ברית, כסיום וחזתם הברכה; "זוכר הברית"¹².

ומזה מובן גם בענין "גדולה לגימה שמקרבת" - שהצורך והפעולה בזה אינו רק בנוגע לאינם יהודים עם (להבדיל) יהודים, אלא אפילו בין בני ישראל גופא, ואפילו בשעה שאין הפסק ופירוד ביניהם, ואפילו בענינים פנימיים שבהם לא שייך ענין של פירוד, הנה גם שם ישנה תועלת הפעולה ד"גדולה לגימה שמקרבת" - כמו הפעולה ד"אמרו לפני כו' כדי שיעלה זכרוכם לפני".

ואין ענין יוצא מידי פשוטו - שצריכה להיות לגימה כפשוטה, שזהו כללות המנהג - כפי שראינו אצל כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, וכן היה אצל רבותינו נשיאינו שלפני זה - שענין ההתוועדויות קשור עם לגימה כפשוטה.

ובפרט על-פי מה שכתוב בכתבי האריז"ל¹³, ומבואר בארוכה יותר בתורת החסידות, בפירוש הכתוב¹⁴ "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי הוי' - שבלחם - יחיה האדם", היינו, שבאמצעות הלחם הגשמי דוקא מגלים את הפנימיות ("מוצא פי הוי'").

ועל דרך זה בהענין ד"גדולה לגימה שמקרבת" (אכילה שמאכילין אורחים) - שעל ידי ה"לחם", שזהו כללות השם דעניני מזון, נפעל ענין הקירוב גם בבחינת הפנימיות האמיתית, ומשם נמשך גם בבחינת הפנימיות והחיצונית, ועד שנמשך גם בדרגא שיש בה תפיסת מקום לריחוק מקום גשמי - שגם שם יתבטל ענין הפירוד, ויהיה ענין ההתקשרות והדביקות, ועד לענין ההתאחדות, מבלי הבט על כך שהגוף של איש פלוני נמצא במקום זה והגוף של השני נמצא במקום אחר.

ועל דרך המבואר בתניא¹⁵ שכאשר עושים גופם טפל ונפשם עיקר אזי יכול להיות המעמד ומצב ד"אחים ממש", "שכולן מתאימות ואב אחד לכולנה", ועל ידי זה ישנו אמיתית ענין התורה והמצוות - כן הוא גם בנדון דידן, שכאשר עושים את הפסק המקום הגשמי לדבר טפל [כיון שהצורך בו אינו אלא כדי להפיק ממנו את ה"מוצא פי הוי'" שבו], אזי נשאר בכל התוקף לא רק ה"שייכות", ולא רק ה"התקשרות", ולא רק ה"דביקות" ולא רק

¹²נתבאר בהמאמר פ"ה ואילך (לעיל ע' 177 ואילך).

¹³ל"ת עה"פ עקב ח, ג.

¹⁴תו"א בשלח סה, ד ואילך. לקו"ת צו יג, ב ואילך. ובכ"מ.

¹⁵עקב שם.

ה"התאחדות", אלא גם הענין ד"יחיד", עד כדי כך, שלא שייך לומר שישנם דברים נפרדים שנתאחדו, אלא רק הענין ד"יחיד" - "יחיד" למטה, שזהו הכלי לה"יחיד" למעלה.

קטע משיחת יום ג' פ' לך לך, ד' מרחשון, רשימת השועמים בלתי מוגה

תו"מ ה'תשכ"א ח"א ע' 182.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה